

Medlem av:

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.
0030 Oslo

Att.: Thomas R. Sollien

Vår dato:
12.08.2009

Vår ref.:
200900783

Deres dato:

004626e/RS

NOU 2009:3 På sikker veg - Høringsuttalelse

1. Innledning

Vi viser til Samferdselsdepartementets høringsbrev fra av 24. april 2009 knyttet til NOU 2009 : 3; *På sikker veg*. NAF har trafikksikkerhet som en prioritert arbeidsoppgave og har med dette for øye, som kjent arbeidet aktivt for å få gjennomført en utredning av et uavhengig vegtilsyn.

2. Generelt

På bakgrunn av ovennevnte er NAF tilfreds med at utredningen er kommet i mål og at det foreligger en rapport fra det regjeringsoppnevnte utvalget. Vi er også tilfreds med at et klart flertall i utvalget går inn for et uavhengig tilsyn i vegtrafikken, selv om det hadde vært ønskelig med en enstemmig innstilling. Med de kommentarer som følger til de enkelte punktene (se pkt. 3), gir NAF sin generelle støtte til utvalgsflertallets innstilling og forslag.

Årsakene til trafikkulykker er sammensatte. Selv om trafikantfeil er medvirkende årsak i de fleste ulykkene, har også infrastrukturen stor betydning. Den kvalitative vegstandarden vil i mange tilfeller ha betydning for trafikantenes atferd. Et misforhold mellom kvalitativ standard og trafikantenes kompetanse, fører til farlige situasjoner og ulykker. Videre vil den fysiske utformingen av veger og sideterreng, ha betydning for skadenes alvorlighetsgrad. Infrastrukturen har derfor stor betydning som virkemiddel for å begrense konsekvensene av trafikantenes manglende kompetanse/handlinger.

Når det gjelder utvalgets mindretall, viser dette til at det er gjort beregninger som slår fast at det er mulig å øke trafikksikkerheten gjennom tiltak i eksisterende infrastruktur, dersom trafikksikkerhet blir prioritert høyere enn de andre transportpolitiske målene (fremkommelighet, miljø og tilgjengelighet). Selv om det i utgangspunktet tilligger departementet og Stortinget å gjøre slike prioriteringer, er det etter NAF's mening også behov for et uavhengig organ, som ser til at aktørene (Statens vegvesen, fylkeskommunene og kommunene) gjennom sine interne rutiner, prioriterer trafikksikkerhet høyt nok. Prioritering i denne sammenhengen dreier seg ikke bare om en avveining mellom ulike samferdselspolitiske mål, men også om å prioritere sikkerhet i forhold til økonomiske og tidsmessige faktorer. Ved innføring av forvaltningsreformen fra 2010 vil fylkeskommunene motta rammetilskudd fra staten, hvor fylkeskommunene selv må prioritere ressursbruken mellom en rekke samfunnsområder. Et uavhengig vegtilsyn

vil etter NAF's syn, kunne ivareta trafikantenes behov for sikkerhet også på den delen av vegnettet som overtas av fylkeskommunen fra 2010.

3. Til de enkelte punktene i høringsbrev/innstilling

Som nevnt innledningsvis, gir NAF i det alt vesentlige sin støtte til flertallets innstilling. Når vi i det følgende opererer med begrepet "utvalget", vil det hovedsakelig være flertallets innstilling som omtales.

A. Utvalget sin vurdering av et tilsyn med veginfrastrukturen må være et risikobasert systemtilsyn

NAF deler utvalgets syn på at et eventuelt vegtilsyn må drive et risikobasert systemtilsyn. Vi slutter oss derfor til sikkerhetsbegrepet som beskrives i hovedmodellen.

B. Utvalgets vurderinger knyttet til oppgave- og ansvars grensene mellom et vegtilsyn og de andre aktørene i sektoren

Departementet ber i sitt brev om høringsinstansenes vurderinger av et tilsyn som dekker hele sektoren herunder trafikant og kjøretøyområdet.

Tilsynets oppgave blir å kontrollere at pliktsubjektet følger forskriftene og har normaler, retningslinjer og prosedyrer som skal følges opp. En slik modell vil bidra til å sikre et større, mer kontinuerlig og forutsigbart fokus på trafikksikkerhet hos aktørene. Tilsynets uavhengighet er etter NAF's oppfatning en forutsetning for at en slik modell skal kunne virke etter sin hensikt.

Vegbrukerne gir uttrykk for misnøye med kvaliteten på vegstandarden. Et uavhengig vegtilsyn bør etter NAF's oppfatning også fange opp forhold som meldes inn og som vurderes å ha betydning for trafikksikkerheten på punkter og strekninger i vegnettet. Slike forhold må igjen ses i sammenheng med utviklingen av pliktsubjektene prosedyrer og retningslinjer.

Se for øvrig også de tilstøtende synspunkter som fremkommer under pkt. F.

C. Utvalgets vurderinger knyttet til hvem som er henholdsvis tilsynsobjekt og pliktsubjekt

NAF deler utvalgets syn på hva som skal inngå i tilsynsobjektbegrepet. Det er viktig at begrepet infrastruktur i denne sammenhengen omfatter både drift og vedlikehold av eksisterende veg og bygging av ny veg.

Vi støtter videre utvalgets vurdering av hvem som skal være pliktsubjekt i modellen for et vegtilsyn. Det er viktig å presisere at entreprenører og konsulenter som utfører bygging, drift og vedlikehold, kan bli underlagt kontroll ved at tilsynet gjennom vegeier gis adgang til innsyn i deres virksomheter.

D. Utvalgets vurderinger knyttet til sanksjoner et vegtilsyn må ha til rådighet

Utvalget peker på behovet for at et tilsyn har sterkere virkemidler enn bare å kunne gi et pålegg om at feil og mangler må rettes. Rapporten gir imidlertid ikke en oversikt over hvilke reaksjonsformer det kan dreie seg om ved avdekking av grove brudd på

regelverket for sikkerhet. Etter vår oppfatning må et uavhengig vegtilsyn i tillegg til pålegg om utbedring, kunne pålegge dagbøter og i grove tilfeller; forlange stenging av en vegstrekning. NAF formoder imidlertid at et tilsynsarbeid basert på dialog og kontinuerlig oppfølging, vil resultere i et begrenset behov for en så sterk bruk av virkemidler.

E. Utvalgets vurderinger knyttet til ressursbruk ved å etablere et tilsyn med veginfrastrukturen og vurderingene av den alternative bruken av disse midlene

I følge utvalgsflertallets konklusjon vil et vegtilsyn være en ny og uavhengig aktør som langt tydeligere enn i dag, vil sette trafikksikkerhet på dagsorden og være en pådriver for prioritering av trafikksikkerhet. Dette vil sannsynligvis gi langsiktige effekter på hele trafikksikkerhetsområdet som vanskelig kan sammenlignes med effekten av tidligere evaluerte tiltak. Det er overveiende sannsynlig at ressursbruken vil overskygges av gevinstene ved et vegtilsyn.

F. Utvalgets vurderinger knyttet til samspillet mellom trafikant, kjøretøy og infrastruktur.

Vi ber om at departementet foretar en ny vurdering av et vegtilsyn for trafikksikkerhet som ikke er avgrenset til infrastruktur.

Mandatet er tydelig på at utvalgets vurderinger skulle baseres på et tilsyn på infrastrukturområdet. Vi mener ut fra ovenstående kommentarer at et slikt tilsyn må på plass snarest. Et uavhengig vegtilsyn på infrastrukturområdet vil bygge opp kompetanse og erfaring som senere kan komme de andre tilsynsområdene til gode ved en eventuell sammenslåing.

Avslutningsvis takker NAF for at vi ble gitt anledning til å komme med våre synspunkter i anledning NOU 2009 : 3.

Med vennlig hilsen
NORGES AUTOMOBIL-FORBUND

Børre Skiaker
Direktør avd. Rådgivning

André Fimreite
advokat/seniorrådgiver